

Tots hem sentit alguna vegada a classe la bufeta a punt de rebentar, aquesta sensació urgent d'haver d'anar al lavabo i, alhora, la vergonya infinita d'aixecar la mà per demanar permís. **Urgència física i vergonya moral: dues sensacions contradictòries apreses de manera sistemàtica per controlar el cos**, perquè aprenguem a quedar-nos asseguts sense moure'ns (ni protestar) durant vuit hores al dia, cinc dies a la setmana, nou mesos a l'any.

Els formats de transmissió de coneixements clàssics (ja sigui una lliçó magistral, una ponència en un congrés, una presentació d'un llibre o una visita guiada a un museu) ens obliga a la quietud: el cos està assegut, pràcticament immòbil o està dret (en la visita guiada, per exemple), però quiet també. Hem entès la concentració, l'atenció i, per tant, l'aprenentatge com capacitats relacionades amb el silenci, la seriositat i la immobilitat, de manera que hem desterrat els sons que no siguin la veu de l'enunciant, sensacions com el riure i totes aquelles postures diferents a estar asseguts en plena passivitat.

Aquesta és l'herència que la modernitat ha instal·lat en el nostre imaginari. Aprendre només és possible en un silenci monàstic, amb una seriositat dictada des de l'autoritat i instal·lats en la incomoditat d'una cadira probablement massa petita: el moviment només és benvingut per entrar i sortir del recinte on l'activitat esdevé o, si som prou valents, quan ens donen permís per anar al bany.

Però **les darreres investigacions en neuroeducació evidencien el contrari** a allò que habita en el nostre imaginari; els neurocientífics ens comenten que l'aprenentatge succeeix en moltes altres situacions:

L'aprenentatge pot sorgir junt al murmuri de la mateixa manera que junt al silenci: cada una d'aquestes situacions auditives proporciona processos d'atenció diferents. El silenci no és l'únic context que afavoreix la concentració.

L'alegria és imprescindible per aprendre: és una emoció que connecta els continguts amb la psique de l'aprenent i aconsegueix connexions neuronals fortes i rellevants, en comptes de les dèbils i volàtils que es creen per aprovar un examen i desapareixen en el moment que l'examen ha acabat. Hem de replantejar-nos la seriositat i deixar d'entendre-la com un exercici de legitimació d'allò rellevant: l'alegria i el riure són emocions que poden estar també relacionades amb la generació d'un coneixement transformador.

I, evidentment, **el moviment afavoreix l'aprenentatge**, els investigadors ens adverteixen de la importància del fet de moure's a l'hora d'aprendre, el que desmunta la falsa idea que la concentració només funciona quan estem quietos i asseguts. En aquesta situació, ens concentrem a vegades (i no tothom), però hi ha moltes altres situacions en què la concentració esdevé quan ens movem: caminant, corrent, nedant o... ballant.